ARVAMUSED

# EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEE

**EMSK TÄISKOGU 552. ISTUNGJÄRK (+ TELEKONVERENTS INTERACTIO VAHENDUSEL), 10.6.2020–11.6.2020**

## Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ühtne turg kõigile“

**(ettevalmistav arvamus)**

(2020/C 311/02)

Pearaportöör: **Antonio LONGO**

| | |
|---|---|
| Konsulteerimistaotlus | nõukogu eesistujariigi Horvaatia kiri, 10.9.2019 |
| Õiguslik alus | Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 304 |
| Vastutav sektsioon | ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon |
| Juhatuse otsus | 24.9.2019 |
| Vastuvõtmine täiskogus | 10.6.2020 |
| Täiskogu istungjärk nr | 552 |
| Hääletuse tulemus (poolt/vastu/erapooletuid) | 224/1/2 |

1. **Järeldused ja soovitused** [1]

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee jaoks on Euroopa ühtne turg igas oma mõõtmes – majanduslikus, sotsiaalses ja keskkonnamõõtmes – sotsiaalse turumajanduse üks alustala. Ühtne turg kujutab endast harmoonilise ja tasakaalustatud Euroopa integratsiooni keskset tegurit, mis aitab taastada avalikkuse usaldust ELi vastu, loob uusi töökohti, paneb aluse konkurentsivõimelisemale majandusele ja tugevdab Euroopa rolli maailmas.

1.2. Komitee on seisukohal, et Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamine võib aidata olulisel määral kaasa tulevase ühtse turu väljakujundamisele.

1.3. Komitee on veendunud, et tulevane ühtne turg saab põhineda ainult kindla majandusliku aluse ühendamisel tugeva sotsiaalse mõõtmega. Ta rõhutab vajadust ülespoole lähenemise ja tõhusama sotsiaalpoliitika järele nii ELi kui ka liikmesriigi tasandil.

1.4. Komitee leiab, et uus integreeritud ja tulevikku suunatud lähenemisviis ühtsele turule kõigis asjaomastes poliitikavaldkondades ja sellele, kuidas kõrvaldada allesjäänud põhjendamatud takistused ilma uusi tekitamata, peab tingimata keskenduma kodanikele, tarbijatele, töötajatele ja ettevõtjatele kui peamistele osalejatele kogu protsessi kavandamises, kontrollimises ja järelevalves.

[1] 10. märtsil 2020 avaldas komisjon teatise „Pikaajaline tegevuskava ühtse turu normide paremaks rakendamiseks ja täitmise tagamiseks“ ning „Ühtse turu tõkete tuvastamine ja kõrvaldamine“.

1.5. Komitee arvates tuleb teha suuri jõupingutusi, et tõsta digikirjaoskuse taset ning parandada arusaamist andmehalduse ohtudest ja väljavaadetest, võimaldades kodanikel osaleda tulevikku suunatud otsustusprotsessis ning mõista sellega seotud potentsiaali ja piiranguid.

1.6. Vältida tuleb ülereguleerimist ning ELi direktiivide ülevõtmata ja rakendamata jätmist ettevõtluse seisukohast esmatähtsates valdkondades, kuna see takistab eriti väikestel ja mikroettevõtjatel ühtsest turust täielikult kasu saada, pidades silmas ka Euroopa väikeettevõtlusalgatust „Small Business Act".

1.7. Komitee on seisukohal, et ühtse turu juhtimise taristut tuleb tugevdada kodanikke, tarbijaid ja ettevõtjaid esindavate organisatsioonide ennetava kaasamise abil – pöörates erilist tähelepanu kodanikele, kes on haavatavad või keda ohustab diskrimineerimine, samuti sotsiaalmajandusele ning mikro- ja väikestele ettevõtjatele. Selle eesmärk on töötada välja sujuvad ja kasutajasõbralikud lähenemisviisid ning tagada õigeaegne, läbipaistev ja tõhus rakendamine ja kohaldamine.

1.8. Komitee arvates peab ühtse turu rahvusvahelist mõõdet seoses Euroopa rohelise kokkuleppega tugevdama. Turujärelevalvet tuleb tõhustada, et tooted, mis on ebaseaduslikud või võltsitud või mis ei vasta keskkonna-, sotsiaalsetele ja ohutusstandarditele, ei saaks siseneda Euroopa turule kolmandatest riikidest kasvava e-kaubanduse kaudu. See meede vähendaks kõlvatut konkurentsi.

1.9. Komitee nõuab tungivalt, et tugevdataks ühtse turu ja eriti tehniliste, sotsiaalsete, keskkonna- ja ohutusstandardite jaoks olulist Euroopa tehnilist standardimissüsteemi, millega pakutakse kodanikele, tarbijatele ja ettevõtjatele, eeskätt väikestele ja mikroettevõtjatele, selget ülevaadet eeskirjadest ja menetlustest ning tagatakse neile tasakaalustatud ja tõhus osalus standardimisprotsessis.

1.10. Komitee nõuab, et õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi elluviimisel, digimaailmas ning kaupade ja teenuste ohutuse valdkonnas kaitstaks tarbijate huve, samuti nõuab ta meetmete tõhustamist energiaostuvõimetuse ja tarbimisvõimetuse vähendamiseks, tagades Euroopas kõigi juurdepääsu toidukaupadele, ravimitele ja põhiteenustele. Kestliku arengu eesmärkide saavutamise uusi viise tuleb toetada ergutusmeetmetega Euroopa, riigi ja kohalikul tasandil.

1.11. Komitee rõhutab, kui tähtis on käima panna jõuline, rohujuure tasandil elluviidav avaldamise ja interaktiivse teabe Euroopa kampaania, mis tugineb kõrgetasemelistest teabejagamiskeskustest koosnevale võrgustikule.

1.12. Komitee arvates tuleb kehtestada õiglased tingimused, et töötajad saaksid kasutada tõelist liikumisvabadust, asuda elama ja töötama kogu ühtsel turul, eeskätt piirialadel. Kutsekvalifikatsioonide tunnustamise direktiivi ([2]) on vaja paremini rakendada ning rahaliste ja struktuuriliste vahendite abil tuleb Euroopa tasandil teha ühiselt suuri jõupingutusi, et arendada elukestvat õpet ja koolitada inimesi uute oskuste ja kvalifikatsioonide vallas.

## 2. **Käesoleva arvamuse taust**

2.1. **Ühtne turg oma kõikides mõõtmetes – majanduslikus, sotsiaalses ja keskkonnamõõtmes – paikneb Euroopa integratsiooni keskmes** ning on uue Euroopa rohelise kokkuleppe kohaselt üks Euroopa sotsiaalse turumajanduse ja jätkusuutliku majanduskasvu strateegia alustala ([3]).

2.2. Seetõttu on vaja teha **pidevaid jõupingutusi, et tagada ühtse turu edasine tugevdamine**. Üksnes juhul, kui turg on täielikult välja kujundatud, on see võimeline taastama inimeste usalduse Euroopa projekti ja looma uusi töökohti, panema aluse konkurentsivõimelisemale majandusele ning tagama Euroopa tugevama rolli maailmas.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/36/EÜ (ELT L 255, 30.9.2005, lk 22).
([3]) COM(2019) 640 final.

2.3. Ühtse turu väljakujundamisel on vaja rakendada integreeritud lähenemisviisi, millega suudetakse hallata protsessi, mille alusel ühendatakse kõik asjaomased poliitikavaldkonnad ja mõõtmed sidusasse pikaajalisse nägemusse, et lahendada praeguseid ja uusi üleilmseid, tehnoloogilisi, ohutusalaseid ja kestlikkuse probleeme ([4]). Selleks on otsustava tähtsusega Euroopa rohelise kokkuleppe investeerimiskava ([5]).

2.4. **Selle protsessi keskmes peavad olema ettevõtjad, eeskätt väikesed ja mikroettevõtjad, ning kodanikud**, kes on aktiivselt kaasatud **tulevikukindla ühtse turu** väljaarendamisse, sealjuures tuleb rohkem rakendada kasutajale suunatud lähenemisviisi, mis põhineb suures osas olukorra ja vajaduste põhjalikul analüüsil. Praegu sõltuvad mõned esmatarbekaubad ja ravimitega varustamine kolmandatest riikidest, aga selline olukord tuleb kaotada.

## 3. **Takistused ühtse turu väljakujundamisel**

3.1. Ühtse turu saavutamise protsessi tõkestavad senini ilmselged probleemid, millest on välja arenenud järgmised eeltingimused ja takistused.

### 3.2. *Eeltingimused*

Tagamaks, et ühtne turg on kõigile võrdsetel tingimustel juurdepääsetav ja kasutatav, tuleb vastata järgmistele **eeltingimustele**:

a) ühtset turgu käsitlevate õigusaktide täielik ja õigeaegne ülevõtmine ning ülevõtmise mahajäämuse kõrvaldamine, ELi eeskirjade ühetaoline ja järjepidev kohaldamine ning neile hõlpsa, läbipaistva ja kasutajasõbraliku juurdepääsu tagamine kõigi jaoks ilma ülereguleerimiseta;

b) ühtse turu tõhus väljakujundamine energia-, elektri- digitaalse taristu ja transpordisektoris;

c) täielik juurdepääs ühtsele turule kõigi jaoks, pakkudes juurdepääsetavaid teenuseid ja kaupu kõigile haavatavatele või ebasoodsas olukorras olevatele kodanikele, nagu puuetega inimesed ja vaesuse ohus olevad inimesed;

d) ühtlustatud turujärelevalvemehhanismid (nt kemikaalide ohutuse, energiatõhususe ja toote keskkonnatoime seiramiseks); täielikult toimivad vastastikuse tunnustamise mehhanismid;

e) sujuvalt toimiv ja ühtlustatud turg ringlussevõetud toorainetele ja ringmajanduse toodetele, hõlbustades olelusringi lõppu jõudnud toodete liikumist;

f) kõrgetasemeliste tehniliste ja regulatiivsete standardite, eeskätt keskkonna- ja sotsiaalsete standardite täielikult rakendatud raamistik. Avaliku sektori hankijatele ja asjaomastele ettevõtjatele on vaja pakkuda uute eeskirjade ühtse turu raames kohaldamist käsitlevat koolitust ning samuti on vaja parandada teadlikkust kohalike toodete ostmise kohta (nn nullkilomeetri põhimõte), et stabiliseerida piirkonna majandust ja vähendada keskkonnamõju;

g) ühesugused nõuded avalikele hangetele koos püsiva hankekriteeriumiga kogu ELis roheliste ja sotsiaalselt kaasavate hangete tagamiseks;

h) ELi tasandil integreeritud digitaalne ökosüsteem uute ettevõtlus-, turustamis- ja tarbimismudelite ning uute e-valitsuse suhetega;

i) integreeritud ja väljaarendatud kapitaliturud, kus finantsteenused on kõigile kättesaadavad;

j) õiglane andmepõhine majandus, milles tagatakse andmete kättesaadavus, juurdepääsetavus ja liikuvus ühtse turu piires, kaitstes samal ajal kodanike, tarbijate ja ettevõtjate turvalisust ja privaatsust;

k) Euroopa teaduse pilv, kuhu kogutakse andmed avaliku ja erasektori teaduskeskustest, mis saavad toetust Euroopa fondidest;

l) täielikult integreeritud teenuste turg, sealhulgas logistika- ja võrguteenused;

---

([4]) 9743/19 COMPET 437 MI 487.

([5]) EESC-2020-00463 ECO/505 (raportöör: Carlos Trias Pintó) (vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 63).

m) tõhusad kaitsemeetmed sotsiaalse ja maksudumpingu vastu;

n) ELi institutsioonid peavad koos otseselt seotud osalejatega hoolikalt kaaluma ja uurima ettevõtjaid käsitlevate õigusaktide mõju enne uute õigusaktide ettepanekute tegemist või olemasolevate muutmist;

o) ELi poliitikas kõigi ettevõtlusliikide edendamine ning õigusaktid liikmesriikide majanduse hoogustamiseks, sealhulgas väikeste ja mikroettevõtjate ning sotsiaalmajandusettevõtete kaitsmiseks.

3.3. *Takistused* ([6])

3.3.1. Praeguse ühtse turu toimimist piiravad **olulised tõkked** – nii, nagu neid näevad kodanikud, tarbijad ja ettevõtjad – on välja toodud järgmiselt:

a) **keerulised haldusmenetlused**: ühtset turgu käsitlevad õigusaktid hõlmavad sageli eeskirju ja menetlusi, mis on lõppkasutajatele raskesti mõistetavad või järgitavad;

b) **erinevad riiklikud tehnilised standardid**: riiklike tehniliste standardite hulk aina kasvab, millele osutab regulatiivteatiste suurenev arv – igal aastal ligikaudu 700 kaupu käsitlevat teatist;

c) **raskused standardeid ja nõudeid käsitlevale teabele juurdepääsul**: ühtne digivärav on samm õiges suunas, et aidata ettevõtjatel ning eriti mikroettevõtjatel ja VKEdel pääseda juurde õigele teabele, kuid seal on rohkelt kontaktpunkte. Üks **ühtne kontaktpunkt igas liikmesriigis** pakuks paremat juhendamist eeskirjade, menetluste ja vajalike dokumentide vallas ning seoses asutustega, kellega tuleb ühendust võtta;

d) **puudused turujärelevalve tasandite vahelises koordineerituses**: kuna järelevalve kuulub liikmesriigi ja piirkonna vastutusalasse, võib see kaasa tuua järelevalve eri tasandid koos võimalike moonutustega ühtsel turul olevate toodete ja turule sisenevate toodete vahel;

e) **ülereguleerimine ja ELi direktiivide ülevõtmata ja rakendamata jätmine ettevõtluse seisukohast esmatähtsates valdkondades**, mis tekitab ühtsel turul regulatiivsed erinevused, tõkestades eeskätt VKEdel ja mikroettevõtjatel kogu ühtsest turust täielikult kasu saada;

f) **puudus koolitus- ja koostöömehhanismidest**, mis võimaldaksid pakkuda asjaomastele ametiasutustele, kodanikele, tarbijatele ja ettevõtjatele põhjalikke ja järjekindlaid teadmisi (võimaluse korral) kohaldatavate standardite kohta;

g) **ebaõnnestumised turuühtluse tagamisel** esmatähtsates valdkondades, nt gaas, elekter, ning digitaalses ja transporditaristus.

4. **Ühtne turg kui keskne tegur ELi uues strateegilises tegevuskavas**

4.1. Komitee on veendunud, et kõiki teenindav ühtne turg on Euroopa integratsiooni peamine tegur, mille abil taastada avalikkuse usaldus ELi vastu, luua töökohti, panna alus konkurentsivõimelisele majandusele ja säilitada Euroopa mõjuvõimu maailmas.

4.2. Komitee on seisukohal, et Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkide saavutamine, sealhulgas näiteks ELi uue ringmajanduse tegevuskava ([7]) ja nullsaaste eesmärk, võib aidata olulisel määral kaasa tulevase ühtse turu väljakujundamisele.

([6]) 10. märtsil 2020 avaldas komisjon olulise teatise „Ühtse turu tõkete tuvastamine ja kõrvaldamine“ (COM(2020) 93 final).
([7]) COM(2020) 98 final, avaldatud 11. märtsil 2020.

4.3. Komitee väljendab heameelt asjaolu üle, et nimetatud protsess on **üks neljast strateegilise tegevuskava 2019–2024** ([8]) **peamisest prioriteedist** ja see on esimest korda kaasatud Euroopa poolaastasse ([9]).

4.4. Komitee leiab, et uus, integreeritud ja tulevikku suunatud lähenemisviis ühtsele turule kõigis asjaomastes poliitikavaldkondades ei pea mitte üksnes **keskenduma kodanikele, tarbijatele, töötajatele ja ettevõtjatele** kui eesmärkidest kasusaajatele, vaid arvestada tuleb ka seda, et nad peavad olema peamised osalejad protsessi kavandamises, kontrollimises ja järelevalves. Nimetatud protsess peab põhinema osalejate tõelistel vajadustel, olema sujuv, lihtsasti juurdepääsetav ja hõlpsasti kasutatav.

4.5. Komitee juhib tähelepanu vajadusele **halduskorda oluliselt lihtsustada** ning rõhutab proportsionaalsuse probleemi. VKEd ja mikroettevõtjad kannavad suurt kulu, aga neil puudub tagatis, et kogu tegevus on õigusaktidega kooskõlas. Prioriteedina tuleks rakendada Euroopa väikeettevõtlusalgatust „Small Business Act“ ja põhimõtet „kõigepealt mõtle väikestele“ ning need tuleks lisada VKEde ja mikroettevõtjate strateegia kaudu lühiajaliselt poliitikakavasse. Ettevõtjaid käsitleva mitme õigusakti koosmõju uurimine peaks olema õigusloomeprotsessi reaalne osa.

4.6. Käima tuleks panna kõiki sidusrühmi puudutav digiülemineku ja suutlikkuse suurendamise toetamise protsess ning samuti tuleks õiglasel ja läbipaistval viisil avada teenuste ühtne turg.

4.7. Kui soovitakse saavutada tulevikku suunatud ühtne turg, tuleb teha suuri jõupingutusi, et tõsta digikirjaoskuse taset ning parandada arusaamist andmetest ja nende haldamisest, võimaldades kodanikel ja väikeettevõtjatel neis protsessides osaleda. Tuleb tunnistada teemaga seotud ebakindlust ja selle keerukust ning kujundada välja vajalik individuaalne ja sotsiaalne vastupanuvõime, eesmärgiga tegeleda nimetatud probleemidega ja paremini mõista digiplatvormide potentsiaali ja piiranguid ning nende aluseks olevaid ärimudeleid ja juhtimist, et vältida manipuleerimist.

4.8. Lisaks on vaja luua **ühtse turu juhtimistaristu, mis põhineb olemasolevatel ELi valitsemisvahenditel (nt siseturu probleemide lahendamise võrgustik, siseturu infosüsteem, Teie Euroopa Nõuanne, ühtse turu tulemustabel)** ning mida tugevdatakse ELi ja liikmesriikide tasandil kodanikke, tarbijaid ja ettevõtjaid esindavate organisatsioonide ennetava kaasamise abil. Eesmärk on töötada välja sujuvad ja kasutajasõbralikud lähenemisviisid. Ühtse turu standardeid tuleb rakendada ja kohaldada õigeaegselt, läbipaistvalt ja tõhusalt. See võib aidata minna edukalt üle digitaalsele, tõhusale, sidusale, tasakaalustatud ja kestlikule Euroopale.

4.9. Kõlvatu konkurentsi peatamiseks ning tarbijaid ohustavate turva- ja terviseriskide vältimiseks **tuleb tugevdada turujärelevalvet** eesmärgiga ära hoida ebaseaduslike või võltsitud toodete sisenemine Euroopa turule kolmandatest riikidest e-kaubanduse kaudu. Kiiremas korras tuleks tegeleda tarbijate teadlikkuse suurendamisega.

## 5. **Ühtne turg ja kodanikud**

5.1. **Kodanikud peavad olema kogu tulevase ühtse turu loomise protsessi keskmes** mitte üksnes selle saavutustest peamiste kasusaajatena, vaid ka protsessi ennetavalt tegutsevate osalistena, lähtudes enda vajadustest ja ootustest.

5.2. Ühes varasemas arvamuses ([10]) rõhutas komitee vajadust edendada **ulatuslikku digitaalharidus- ja -koolituskava**, millega pakkuda kõigile kodanikele teavet, et saada üleminekuga hakkama võimalikult hästi.

5.3. Igas etapis tuleks tagada kõigi ELi kodanike kaasatus, seda eeskätt haavatavate või nende kodanike jaoks, keda ohustab diskrimineerimine. Puuetega ja vaesuse ohus olevatele inimestele peab olema tagatud juurdepääs teenustele ja kaupadele vastavalt direktiivile (EL) 2019/882 ([11]) ja muudele õiguslikele kohustustele, nt nendele, mis sisalduvad ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonis.

5.4. Komitee rõhutab, kui oluline on käivitada avaldamise ja interaktiivse teabe jõuline Euroopa kampaania, mis tugineb võrgustikule kõrgetasemelistest teabejagamiskeskustest, mis asuvad ühtse turu kesk- ja äärealade ühendkeskustes, et edendada kodanike ennetavat osalemist, võttes arvesse soovitusi, raskusi ja lahendusi organiseeritud kodanikuühiskonna aktiivsel toel.

---

([8]) https://www.consilium.europa.eu/et/press/press-releases/2019/06/20/a-new-strategic-agenda-2019-2024/.
([9]) IP/19/6770, 17. detsember 2019.
([10]) ELT C 81, 2.3.2018, lk 102.
([11]) ELT L 151, 7.6.2019, lk 70.

6. **Ühtne turg ja töötajad**

6.1. Komitee on veendunud, et tulevane ühtne turg saab põhineda ainult **kindla majandusliku aluse ühendamisel tugeva sotsiaalse mõõtmega**, ([12]) ja komitee on järjekindlalt toetanud ülespoole lähenemist ja tõhusamat sotsiaalpoliitikat nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil ([13]) ning nõudnud selget ja kooskõlastatud tegevuskava, milles sätestatakse samba rakendamise prioriteedid ning kehtivate sotsiaalsete õiguste ja normide jõustamine.

6.2. Komitee rõhutab veel kord, et uue Euroopa poolaasta protsessiga tuleks sotsiaalse tasakaalustamatuse jälgimise raames saavutada sotsiaalsed eesmärgid ning võtta kasutusele **uued, mõõdetavad näitajad** koos sotsiaalvaldkonna konkreetsete riigipõhiste soovitustega ([14]) ning et vältida tuleks ülemääraseid erinevusi: kuigi need kajastavad konkreetset olukorda riigis, võivad need kaasa tuua sotsiaalse dumpingu ning moonutada võrdseid tingimusi kogu Euroopa ühtsel turul.

6.3. Komitee arvates tuleb kehtestada õiglased tingimused, et töötajad saaksid kasutada tõelist liikumisvabadust kogu ühtsel turul, eeskätt piirialadel. Kutsekvalifikatsioonide tunnustamise direktiivi ([15]) on vaja paremini rakendada ning rahaliste ja struktuuriliste vahendite abil tuleb Euroopa tasandil teha ühiselt suuri jõupingutusi, et arendada elukestvat õpet ja koolitada inimesi uute oskuste ja kvalifikatsioonide vallas.

6.4. Komitee tuletab veel kord meelde, et uute tehnoloogiate, tehisintellekti ja suurandmete arenguga kaasnevad tootmisprotsessides ja üldiselt majanduses muudatused, mis puudutavad sügavuti ka tööturgu, ning oluline on, et need muutmisprotsessid toimuksid viljaka **sotsiaaldialoogi** raames ja neis austataks **töötajate õigusi ja nende elukvaliteeti,** ([16]) vältides vaesust ja ebakindlust põhjustavasse lõksu sattumist.

6.5. Komitee on seisukohal, et kestliku arengu tagamiseks on vaja teha **ühiselt suuri jõupingutusi rahaliste ja struktuuriliste vahendite abil Euroopa, liikmesriigi ja kohalikul tasandil, et arendada elukestvat õpet ja koolitada inimesi uute roheliste ja digioskuste ning kvalifikatsioonide valdkonnas**, mis sobivad kokku uue Euroopa rohelise kokkuleppe kohaste muutuvate tööturgudega.

7. **Ühtne turg ja tarbijad**

7.1. **Tarbijapoliitika on sellise ühtse turu väljakujundamise protsessi oluline osa**, milles keskendutakse avalikkuse huvidele ja mis on võimeline kujundama inimeste pühendumist ELi integratsiooniprotsessile. Komitee arvates tuleb teha enamat, et tagada tarbijate tõhus kaitse, kui ettevõtjad ei vasta eeskirjadele ja kui liikmesriikidevahelist õigusaktide kohaldamise praegust killustatust ega püsivaid riikidevahelisi erisusi ei vähendata.

7.2. Komitee nõuab, et **õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi elluviimisel**, digimaailmas ning kaupade ja teenuste ohutuse valdkonnas kaitstaks tarbijate huve, samuti nõuab ta meetmete tõhustamist energiaostuvõimetuse ja tarbimisvõimetuse vähendamiseks, hõlbustades Euroopas kõigi juurdepääsu toidukaupadele, ravimitele ja põhiteenustele.

7.3. Tuleb lahendada probleem, mis seisneb selles, et riigid **käsitlevad** tarbijaid hindade ning müügi- ja tarnetingimuste poolest otseostude ja e-kaubanduse puhul **erinevalt**. Asukohapõhise tõkestuse probleem on endiselt eriti oluline.

7.4. Komitee tunneb heameelt **internetipõhise vaidluste lahendamise platvormi** ([17]) teel tarbijakaitse tulemuste kohta esitatud teabe üle, kuid soovib näha, et tugevdataks vaidluste kohtuvälise lahendamise vahendeid, eeskätt piiriüleste juhtumite korral.

7.5. Komitee on veendunud, et **teabe läbipaistvusel ja võrreldavusel** on oluline osa tarbijate teadlikkuse tõstmises, et teha arukaid valikuid, eelkõige keskkonnamõju ja jätkusuutlikkuse seisukohalt.

---

([12]) ELT C 353, 18.10.2019, lk 23.
([13]) ELT C 13, 15.1.2016, lk 40; ELT C 81, 2.3.2018, lk 145; ELT C 440, 6.12.2018, lk 135.
([14]) ELT C 14, 15.1.2020, lk 1.
([15]) Vt joonealune märkus 2.
([16]) ELT C 353, 18.10.2019, lk 6.
([17]) Volinik Jourová sõnul lahendati esimesel aastal enam kui 24 000 juhtumit.

8. **Ühtne turg ja ettevõtjad**

8.1. Komitee arvates on vaja ühtse turu täieliku väljakujundamise eesmärgil ettevõtjate vajadustele vastamiseks võtta järgmiseid meetmeid.

8.1.1. Tuleb saavutada **kaupade ja teenuste** (sh logistika- ja võrguteenuste) **turgude täiendav avatus ja integratsioon**, et kasutada täielikult ära ELi majanduslikku potentsiaali ning panna kindel alus pikaajalisele üleilmsele konkurentsile. Jaekaubanduses tuleb kaitsta ja edendada mitmekesisust ja pluralismi ([18]).

8.1.2. Tuleb anda suuremat hoogu digiüleminekule kui Euroopa konkurentsivõime võtmetegurile, mis tähendab digitehnoloogiate kasutuselevõttu hõlbustava raamistiku väljatöötamist. VKEdele ja mikroettevõtjatele suunatud programmid peavad järgima VKEde kultuuri ja kaasama kohalikke esindusorganisatsioone.

8.1.3. Tuleb juurutada rohkem meetmeid, mille abil pakkuda väikestele ja mikroettevõtjatele alg- ja kesktasemel digioskusi, samuti mitmesuguseid tehnoloogilisi lahendusi, ning kujundada välja õiglased eeskirjad andmetele juurdepääsu, andmete vaba liikumise ja kohustuste kohta tervikliku poliitilise lähenemisviisi kaudu.

8.1.4. Luua tuleb taristusse tehtavaid **investeeringuid soodustav regulatiivne ja finantsraamistik**, nii et füüsilised ja digitaalsed taristud muudetakse märkimisväärselt tõhusamateks ja koostalitlusvõimelisteks – kindlustatakse innovatsioon ja paindlikkus ettevõtjate heaks, et viia need vastavusse kiiresti muutuva maailmaga, edendades uusi ärimudeleid, ning tagatakse ühtse turu õigusaktide abil tehnoloogiline neutraalsus, mis hõlbustab turule sisenemist takistuste vähendamise teel.

8.1.5. Esikohale tuleb seada **parema õigusloome** ja tegeliku rakendamise põhimõtted, nii et ühtne turg muutub parimaks kohaks, kus arendada ettevõtlust või teha tööd.

8.2. Erilist tähelepanu tuleb pöörata **riikide maksusüsteemide vahelistele erinevustele**. Komitee arvates tuleb võidelda sotsiaalse ja maksudumpingu vastu, kuna see moonutab konkurentsi ja tingib põhjendamatuid ümberpaigutamisi.

8.3. Samamoodi on kohalike turgude ühendamisel oluline **täita** ühtsel turul **taristupõhiseid ja regulatiivseid tühimikke**, eeskätt keskse tähtsusega valdkondades, nagu gaas, elekter ja transport, kuna need tühimikud takistavad ausat ja läbipaistvat konkurentsi.

8.4. Komitee juhib tähelepanu sellele, et Euroopa standardimissüsteemi on vaja tugevdada, eriti seoses tehniliste, sotsiaalsete, keskkonna- ja ohutusstandarditega, pakkudes ettevõtjatele ning eeskätt väikestele ja mikroettevõtjatele selget ülevaadet eeskirjadest ja protseduuridest, mida on vaja järgida, ning tagades kõigile asjaomastele sidusrühmadele tasakaalustatud ja tõhusa osaluse standardimisprotsessis.

Brüssel, 10. juuni 2020

*Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee*
*president*
Luca JAHIER

([18]) ELT C 110, 22.3.2019, lk 41.